

Rezultati novog istraživanja o diskriminaciji

Pučki pravobranitelj, središnje tijelo za suzbijanje diskriminacije, predstavio je 6. veljače 2023. rezultate novog „Istraživanja o stavovima i razini svijesti o diskriminaciji i pojavnim oblicima diskriminacije 2022.“ Ovo četvrto po redu izvješće (prethodno su provedena 2009., 2012. i 2016.) izrađeno je uz korištenje iste metodologije, omogućavajući na taj način egzaktno praćenje trendova vezanih uz diskriminaciju po svih 17 diskriminacijskih osnova, ali i pronalazak odgovara na pitanje koliko je diskriminacija kao negativna društvena pojava zapravo raširena u Hrvatskoj.

Pučka pravobraniteljica Tena Šimunović Einwalter istaknula je kako ovo istraživanje otkriva koji su stereotipi i predrasude najprisutniji u našem društvu i prema kojim manjinskim skupinama (ispitivanje socijalne distance), koliko su građani upoznati s time što je diskriminacija i kako se od nje zaštititi (upoznatost sa zakonodavnim i institucionalnim okvirom za suzbijanje diskriminacije), mišljenje građana o tome tko najčešće diskriminira, koga i u kojim područjima života (percepcija raširenosti diskriminacije), koliko građana smatra da su bili diskriminirani u posljednjih pet godina, na koji način, što su poduzeli te, ukoliko nisu, što je tome bio razlog (osobno iskustvo diskriminacije).

Istraživanje je pokazalo kako danas više ljudi zna prepoznati diskriminaciju i da je prema percepciji raširenosti diskriminacije ona najprisutnija u području rada i zapošljavanja (53%), pravosuđu (32%), medijima i postupanjima policije (po 23%) i u sustavu zdravstva (22%).

Najveći broj ispitanika, od njih ukupno 1000 koji su sudjelovali u istraživanju provedenom telefonskim putem, smatra kako je najviše osoba u Hrvatskoj diskriminirano na temelju nacionalne pripadnosti ili podrijetla (38%), političkog uvjerenja (29%), vjerske pripadnosti (27%), spolne orijentacije (27%) i socijalnog podrijetla i imovinskog stanja (24%). Vezano za invaliditet i osobe s invaliditetom zanimljivo je kako i dalje 21,7% ispitanika smatra kako je u Hrvatskoj raširena diskriminacija prema osnovi invaliditeta unatoč svemu što je učinjeno i što se danas čini da osobe s invaliditetom imaju jednake mogućnosti.

Nakon predstavljanja rezultata istraživanja održan je okrugli stol, na kojem su o različitim iskustvima vezanim za sustav zaštite od diskriminacije u Hrvatskoj govorili Snježana Vasiljević s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i posebna savjetnica potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske, Boris Jokić, s Instituta za društvena istraživanja, Mirjana Matešić, iz Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj i moderatorica rasprave Tena Šimunović Einwalter, pučka pravobraniteljica.

Cjelovite rezultate istraživanja moguće je pronaći na mrežnoj stranici Pučkog pravobranitelja putem poveznice:

<https://www.ombudsman.hr/hr/download/istrazivanje-o-stavovima-i-razini-svijesti-o-diskriminaciji-i-pojavnim-oblicima-diskriminacije-2022/?wpdmdl=15351&refresh=63e10317a1ca51675690775>

(Izvor: www.posi.hr)

Osobe s invaliditetom u ruralnim područjima

Razvoj ruralnog svijeta u sve urbaniziranijem okruženju predstavlja jedan od interesa koji su u fokusu Europske unije. U tom kontekstu sve više osoba i organizacija u borbi protiv depopulacije surađuje stvarajući nove poslove u ruralnim sredinama. Važan izazov pritom se odnosi na postizanje ravnoteže između održivog razvoja gradova i ruralnog svijeta. Socioekonomski pokazatelji u tim područjima u pravilu su ispod prosjeka, posebice u pogledu infrastrukture, prometa, društvenih i kulturnih usluga, novih komunikacijskih tehnologija itd. Realnost je takva da je naše društvo organizirano prema urbanocentričnim kriterijima koji na neke pojedince mogu djelovati štetno. Budući da osobe s invaliditetom čine skupinu sa specifičnim potrebama unutar ruralnog stanovništva, jasno je da je potrebno uzeti u obzir socioekonomsku konsolidaciju ruralnih područja.

Osobe s invaliditetom imaju pravo na život bez isključivanja u svim područjima, pa tako i u ruralnim područjima. Upravo ovu sredinu oduvijek je karakterizirala niska razina pristupačnosti i usluga za osobe s invaliditetom, što predstavlja prepreku pristupu obrazovanju, zapošljavanju i drugim uslugama. U ruralnim područjima nije uvijek moguće pristupiti posebnim školama ili prilagođenim obrazovnim programima, što ograničava akademske i profesionalne mogućnosti. Osim toga, usluge specijalizirane medicinske skrbi i podrške često su ograničene ili nepostojeće u ruralnim područjima, što otežava osobama s invaliditetom dobivanje potrebnog liječenja i pomoći.

Jedan od najistaknutijih problema je pristupačnost, zbog nedostatka javnog prijevoza, kao i adekvatne infrastrukture za mobilnost. To znači da je ruralna sredina okruženje u kojem osoba s invaliditetom može naići na ozbiljna ograničenja u pristupu osnovnim uslugama. Pristupačnost u ruralnim područjima izazov je za društvo u cjelini, a vlade imaju posebnu odgovornost za rješavanje ovog problema. To se može postići ulaganjem u odgovarajuću infrastrukturu kako bi se osigurala pristupačnost javnih prostora, kao i poboljšanjem prometnih sustava za osobe s invaliditetom.

Prije svega, potrebno je izraditi dijagnozu postojećih prepreka i postaviti ciljeve za svaku od faza njihovog uklanjanja, s ciljem postizanja pristupačnosti kroz postupna poboljšanja. Stručnjaci sugeriraju da prvi koraci promiču „kulturu pristupačnosti“, počevši od usklađivanja ciljeva ekološke i pravedne tranzicije bez da se ikoga zaobiđe. S druge strane, lokalna tijela moraju koordinirati akcije i napore između organizacija civilnog sektora, decentraliziranih tijela i različitih organizacija, kako bi se zajamčila puna pristupačnost.

No, ništa od toga neće biti dovoljno ako na osmišljavanju sadržaja ne rade oni koji žive u ruralnim područjima. Osobe s invaliditetom moraju biti protagonisti u formuliranju zakonodavstva i intervencijama u okolišu, kao iu drugim procesima donošenja odluka, jer je njihovo iskustvo ključno za stvaranje ruralnih područja i gradova koji predstavljaju univerzalno nastanjiva mjesta.

(Izvor: www.disabilityhub.eu)

Godina dana rata - osobe s invaliditetom u Ukrajini

K Prije godinu dana, 24. veljače 2022., Rusija je eskalirala svoju okupaciju u istočnoj Ukrajini do sveobuhvatne invazije na zemlju. Rat je rezultirao najvećom humanitarnom krizom u Europi od Drugog svjetskog rata, brojeći preko 11 milijuna Ukrajinaca raseljenih zbog rata. U Ukrajini je prije početka rata bilo registrirano preko 2,7 milijuna osoba s invaliditetom. Iako raščlanjeni podaci o osobama s invaliditetom koje napuštaju zemlju nisu dostupni, Agencija UN-a za izbjeglice procjenjuje da je od srpnja 2022. 13 % obitelji koje su bježale iz Ukrajine imalo barem jednog člana s invaliditetom.

Rat je nerazmjerno utjecao na osobe s invaliditetom u Ukrajini. One se suočavaju s preprekama opasnim po život, kao što je nedostatak pristupačnog skloništa, nedostatak inkluzivnih planova evakuacije i humanitarnih koridora te nedostatak pristupa informacijama i zdravstvenoj skrbi. Situacija je posebno zabrinjavajuća kada su u pitanju skupine kojima je potrebna veća podrška, uključujući djecu s teškoćama u razvoju i osobe smještene u institucijama. Mnoge institucije završile su na okupiranim područjima ili su oštećene ili uništene. Nedostatak jasnih propisa i odgovarajućih resursa također je utjecao na kvalitetu skrbi i pružanja usluga za štíćenike koji su evakuirani, uzrokujući prenapučenost u objektima u kojima su evakuirani, nedostatak osoblja jer osoblje nije raseljeno zajedno sa štíćenicima i nedostatak medicinske skrbi. Tijekom rata, već postojeći visok rizik od diskriminacije i nasilja s kojim se žene susreću može se dodatno povećati za žene s invaliditetom.

Osobe s invaliditetom ne trebaju samo pojedinačne humanitarne usluge ili podršku, već i uključivanje njihovih osnovnih potreba u opće planove u svim fazama humanitarnog odgovora i obnove. Svakako bi bilo važno:

- Usvojiti minimalne zahtjeve za pristupačnost modularnih kuća i skloništa za osobe s invaliditetom i smisleno konzultirati organizacije osoba s invaliditetom vezano uz planove za obnovu Ukrajine;
- Omogućiti alternativne formate informacija za informiranje ljudi u hitnim slučajevima i osigurati pristupačnost web stranica i drugih digitalnih izvora osobama s invaliditetom;
- Osigurati da osobe s invaliditetom imaju jednak pristup svim humanitarnim uslugama koje se odnose na osnovne potrebe;
- Omogućiti pristupačne usluge prijenosa za sudske postupke i individualnu podršku;
- Sagledati potrebe djece u okviru organizacije odgojno-obrazovnog procesa te obnove obrazovne infrastrukture;
- Provesti reformu kojom će se konsolidirati napori države da deinstitucionalizira i kreira socijalne usluge na razini zajednice.

(Izvor: www.edf-feph.org)

Civilna zaštita: EU istaknula ciljeve otpornosti na katastrofe

Europska komisija usvojila je Preporuku i Komunikaciju za utvrđivanje zajedničkih ciljeva za jačanje otpornosti na katastrofe u područjima civilne zaštite. To uključuje načine za bolju pripremu europskih zemalja za prirodne katastrofe, uključujući potrese, poplave i šumske požare. S obzirom na brze promjene u kojima se javljaju novi rizici, europski ciljevi otpornosti na katastrofe imaju za cilj poboljšati kapacitet EU-a, njegovih država članica i država sudionica Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu da predviđaju i nose se s učincima budućih velikih katastrofa i hitnih situacija. U tu svrhu i u bliskoj suradnji s državama članicama, Europska komisija identificirala je pet ciljeva kojima treba zajednički težiti.

Pet europskih ciljeva otpornosti na katastrofe su:

1. Predviđanje - poboljšanje procjene rizika, predviđanja i planiranja upravljanja rizikom od katastrofe. Zbog složenosti i međuovisnosti rizika s kojima se EU suočava važno je identificirati slabe točke u ključnim sektorima i predvidjeti opasnosti i prijetnje.
2. Priprema – povećavanje svijesti o riziku i spremnosti stanovništva. Povećavanje svijesti o riziku i spremnosti stanovništva pomaže u smanjenju utjecaja katastrofa.
3. Uzbuna – poboljšanje ranog upozoravanja. Poboljšanje sustava ranog upozoravanja

osigurava da poruke upozorenja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini pravodobno dođu do ljudi.

4. Odgovor - poboljšanje sposobnosti odgovora Mehanizma civilne zaštite EU-a. Daljnjim jačanjem kapaciteta odgovora Mehanizma civilne zaštite EU-a, EU može pružiti više pomoći kod uklanjanja ključnih nedostataka i sprečavanja daljnjeg pogoršanja situacije kada su kapaciteti zemlje preopterećeni.
5. Sigurnost – osiguravanje kvalitetnog sustava civilne zaštite. Sustavi civilne zaštite moraju ostati operativni tijekom i nakon katastrofe, kada su najpotrebniji. Ažuriranje planova i procedura za osiguranje kontinuiteta poslovanja i osiguravanje koordinacije i razmjene informacija među sektorima, uključujući pružatelje ključne infrastrukture, pomoći će sustavima civilne zaštite da funkcioniraju u svakom trenutku.

Kako bi pokrenula provedbu ovih ciljeva, Europska komisija pokreće pet vodećih inicijativa, po jednu za svaki cilj. Na primjer, jedna od tih inicijativa bit će pokretanje programa „preparEU”, paneuropskog programa za informiranje u svrhu otpornosti na katastrofe usmjerenog na europske građane.

(Izvor: www.ec.europa.eu)

